

From: "astrid Gilberg" <astrid.falch.gilberg@gmail.com>
Sent: Tue, 22 Apr 2025 13:40:23 +0200
To: "Ola Dahlen" <olada@trondelagfylke.no>
Subject: Innspill til energistrategi Trøndelag

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

Hei.

Viser til

<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/51abac5ad597412d8b445a71f13727b3/horingsutkast-energistrategi-for-trondelag-mot-2050.pdf>

og delene som omhandler energieffektivisering i bygg.

Jeg uttaler meg på vegne av meg selv som innbygger og mor i Indre Fosen kommune. Her har jeg som frivillig jobbet i et halvt år med tema som er relatert til energieffektivisering i kommunens egne bygg. Dette fordi jeg mener det på sikt kan bedre kommunens økonomi i form av reduserte driftsutgifter og at det dermed må kuttes mindre i grunnleggende tjenester ut til barna i fremtiden. Samtidig kan det også frigjøre energi til etablering av nye næringer i vår kommune. Jeg setter pris på at dere lager en felles energistrategi for oss som bor i Trøndelag og at også jeg som privatperson kan få komme med innspill til denne.

I deres dokument tror jeg det vil være klokt å vise til hva loven faktisk krever av kommunene. Og det er jo egentlig ganske mye, ref Parisavtalen og Lov om klimamål. 1) Eksempelvis sier loven at målet er at "klimagassutslippene i 2030 reduseres med minst 55 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990".

Energimerkeforskriften

setter krav til at yrkesbygg skal energimerkes og det skal være en tilhørende tiltaksliste.

Tekniske anlegg over en viss størrelse

skal det gjøres energivurdering av. 2)

De statlige retningslinjene for klima og energi klargjør kommunenes rolle og ansvar 3) Punkt 4.1 slår fast at kommunene skal:

- n. ha en overordnet oversikt over direkte klimagassutslipp fra kommunens egen virksomhet
- o. ha oppdatert oversikt over energibruk, relevante energieffektiviseringstiltak og muligheten for lokal energiproduksjon i kommunens egen virksomhet

Punkt 4.2 : "Retningslinjer

for klima- og energiarbeidet:

- j. Kommunene skal arbeide for lavest mulig utslipp og strekke seg mot nullutslipp i hele sin virksomhet."

I Handlingsplan

for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi 4) skriver regjeringen at "

Det offentlige skal gå foran i arbeidet med energieffektivisering."

Videre at: "Kommunens rolle er sentral i arbeidet med energieffektivisering, blant annet som [...] byggeier."

Jeg mener det kan være relevant for deres dokument at det refereres til hva loven og forskriftene faktisk krever av kommunene. Dette handler for å spre informasjon og kunnskap ut til alle.

Videre synes jeg det hadde vært fint hvis vår nye energistrategi hadde vært enda tydeligere koblet opp mot klimamålene for 2030 og 2050. I mitt frivillige arbeide har jeg blitt klar over at ikke nødvendigvis alle mottakere av dokumentet er kjent med disse målene.

Videre bør kanskje en slik strategi også gjerne ha mer fokus på å nå 2030 målene, da det blir mer håndfast og kan føre til mer handling når man synliggjør at det kun er 5 år igjen til vi skal nå målene om 55% utslippsreduksjon. Det er allerede mange eksempler rundt om i verden at klimamålene ikke fører til handling, fordi det ligger for langt frem i tid.

Når det er sagt, er noe av det aller viktigste i dette arbeidet informasjon og kunnskap ut til de som jobber i kommunene og til folket. Dette utsagnet støttes også i regjeringens handlingsplan som bekrefter: "Informasjonstiltak spiller en viktig rolle for at flere energieffektiviseringstiltak skal utføres. Regjeringen vil jobbe videre med å legge til rette for god informasjon som gjør flere i stand til å til å gjennomføre lønnsomme tiltak."

Det bør kalles inn til lunsj-møter om energi hvor politikere, kommunedirektør, administrasjon, vaktmestre, eiendomsavdelingen blir invitert for å bli orientert om temaet. Feks via webinarrekken "energi til fredagskaffen" fra kommunalteknikk:

<https://www.kommunalteknikk.no/energi-til-fredagskaffen-webinarekke-om-stroemsparing-og-energieffektivisering-i-din-kommune.6589393-161004.html>

Dersom det gjøres i form av lunsj-møter over nett, vil ekstrakostnadene ved å gi informasjon bli minimal. Jeg synes innbyggere også bør kunne få lov til å være med i lunsjmøtene dersom de har lyst for å få informasjon og bidra med kunnskap. Innbyggere bør kanskje også få være med på disse årlige møtene dere planlegger i følge høringsutkastet?

Et eksempel for å illustrere behovet for informasjon: Da jeg første gang ringte en kommune å ba om å snakke med den som jobbet med energieffektivisering, måtte jeg først beskrive hva energieffektivisering i bygg var. Deretter ble jeg satt over til en pensjonist som altså ikke jobber i kommunen lengre.

Bør den felles planen vår beskrive partenes ansvar tydeligere?

Altså hvem gjør hva? Dette kan være viktig for at det ikke skal bli slik at stortinget lovfester kommunens plikter, dere lager en strategi, kommunen har ikke økonomi til å ta høyde for det i sitt arbeide og viser tilbake til staten og statlige virkemidler, virkemiddelapparatet ikke er helt optimalt og viser videre til departementene, og at noen mener det faktisk er vaktmesteren sitt ansvar...

Regjeringens handlingsplan beskriver videre at «

f. Fylkeskommunene skal i sin regionale planstrategi sette ambisiøse og konkrete klima- og energimål, og vurdere hvordan klima- og energihensyn skal tas opp gjennom videre regional planlegging.»

I den forbindelse lurer jeg på om planens mål kan komme enda tydeligere frem i planen på ett vis?

Videre står det i handlingsplanen: «

h. Fylkeskommunene bør utarbeide mål, tiltak og virkemidler

for klima og energi i egen virksomhet i den grad de finner det formålstjenlig.»

Jeg tenker nettopp dette dokument som er på høring bør beskrive de økonomiske virkemidlene dere i fylkeskommunen stiller med. Er det ikke et «forventningsgap» som ikke dekkes mellom regjeringens mål og bevilgninger gitt til kommunene? Det er jo ikke gitt nye bevilgninger til Klimasats i 2025, Husbankens ordninger kan bare treffe et utvalg av kommunens bygg, og Enovas støtte for kommunen begrenses av regelverket for statsstøtte til tross for at kommunen i følge også dette regelverket er en del av staten.

Det hadde jo vært fint om planen synliggjorde for alle hvilke økonomiske insentiver fylkeskommunen stiller opp med for å nå planens mål. Virkemidlene bør aller helst ta høyde for kommunens økonomiske situasjon og bør (etter min mening) være behovsprøvd. På den måten kan man kanskje unngå at det hele blir fremstilt som et dilemma der man som innbygger må velge mellom å nå regjeringens mål (gjennom energieffektivisering) eller få beholde våre andre lovpålagte tjenester fra kommunen.

Mvh Astrid Falch Gilberg, innbygger Indre Fosen kommune

1)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60>.

2) <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-12-18-1665>

.

3)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-12-20-3359>

.

4) <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/handlingsplan-for-energieffektivisering-i-alle-deler-av-norsk-okonomi/id2998036/>